

บันทึก

เรื่องขอให้ตีความในมาตรา ๙

แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการธนาคาร พุทธศักราช ๒๔๘๐

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งมาโดยหนังสือที่ ก. ๓๒๒๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ว่า กระทรวงการคลังแจ้งมาว่า ตามที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติให้ผ่านร่างพระราชบัญญัติควบคุมกิจการธนาคาร พุทธศักราช ๒๔๘๐ เพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้มีความว่า “ธนาคารซึ่งจดทะเบียนในราชอาณาจักรสยามจะต้องกันเงินอย่างน้อยร้อยละสิบต่อปีจากเงินกำไรสุทธิเพื่อตั้งเป็นเงินสำรอง จนกว่าเงินสำรองนี้เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินทุนที่ชำระแล้ว” แต่บัดนี้เกิดมีปัญหาคือว่า “ธนาคารซึ่งจดทะเบียนในราชอาณาจักรสยาม” นี้ หมายความว่าอะไร ความมุ่งหมายของกระทรวงการคลังตามมาตรานี้มีอยู่ว่ามุ่งหมายจะให้มาตรานี้บังคับเฉพาะธนาคารที่มีสำนักงานใหญ่ในราชอาณาจักรสยามเท่านั้น ฉะนั้นจึงใคร่ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความในมาตรานี้ให้ทราบด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการชุด ๓) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

คำว่า “ธนาคารซึ่งจดทะเบียนในราชอาณาจักรสยาม” นั้น มีความหมายกว้าง เพราะคำว่า “จดทะเบียน” นั้นได้มีกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท ซึ่งมีผลให้หุ้นส่วนและบริษัทนั้นเป็นนิติบุคคล และได้มีกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งบัญญัติว่า การธนาคารอยู่ในจำพวกกิจการซึ่งจะต้องมาจดทะเบียนตามกฎหมาย ๒ บทนี้ ไม่มีทางที่จะแปลคำว่า “จดทะเบียน” ...ให้หมายความว่าเฉพาะเจาะจงถึง “สำนักงานแห่งใหญ่” ตามความประสงค์ของกระทรวงการคลังนั้นได้

นอกจากนั้นในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการธนาคาร พุทธศักราช ๒๔๘๐ ใช้ว่า “ธนาคารซึ่งจดทะเบียนในราชอาณาจักรสยาม ฯลฯ” และในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันใช้ว่า “ธนาคารซึ่งมีที่ตั้งสำนักงานแห่งใหม่ในราชอาณาจักรสยาม” เมื่อในกฎหมายฉบับเดียวกันใช้ข้อความแตกต่างกันเป็น ๒ อย่าง ซึ่งมีความหมายเป็นคนละทางแล้ว จะให้ตีความว่าข้อความทั้ง ๒ แห่งนั้นมีความหมายอย่างเดียวกันอย่างไรได้ อนึ่งเมื่อถ้อยคำใน ๒ มาตราใช้ต่างกัน ในการตีความจะตีความว่ามีความหมายอย่างเดียวกันไม่ได้ เพราะในพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อใช้ถ้อยคำต่างกัน ก็แสดงว่าประสงค์จะให้มีความหมายต่างกัน

กรรมการร่างกฎหมายเห็นว่า ถ้ากระทรวงการคลังประสงค์จะให้มาตรา ๙ นี้ใช้เฉพาะธนาคารซึ่งมีสำนักงานใหญ่ในราชอาณาจักรสยามแล้ว ก็ไม่มีทางอื่น นอกจากจะแก้ถ้อยคำในมาตรา ๙ ให้ตรงกับความจริงนั้น

(ลงนาม) นายเตือน บุนนาค
เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๔๘๐